

N:o 2.

Af Herr **O. B. Olsson:** Om indragning af det för Kongl. Theatern anvisade anslag.

Sparsamhet är dagens lösen, och säkert finnes ingen ledamot inom denna Kammare, åtminstone från landsbygden, som icke af sina kommittenter erhållit de varmaste uppmaningar att med alla till buds stående medel arbeta för sparsamhet med Statens tillgångar, på det att skatteförhöjningar må kunna undvikas.

Af denna anledning och då sparsamhet kan iakttagas, ej blott derigenom att sådana nya anslag undvikas, som icke äro för statsmaskinens ostörda gång alldeles oundgängligt nödiga, utan ock derigenom, att sådana anslag indragas, som antingen icke uppfylla det med dem afsedda ändamål, eller som kunna från riktig synpunkt anses vara alldeles obehöriga, oaktadt de i laga ordning tillkommit på den tid statskassan hade penningar nog och namnet statsbrist var ett nästan obekant ord på Svenska Riddarhuset, der de fyra Ståndens deputerade i förstärkta Stats-Utskottet lottade om återstoden, sedan de nödvändigaste behofven blifvit tillfredsställda, är det som jag vågar framställa förslag om indragning af ett sådant statsanslag, som efter min uppfattning hvarken uppfyller sitt ändamål eller skäligen lär kunna anses behöfligt för statsärendenas vårdande, nemligen anslaget till Kongl. Theatern.

Det må icke begäras, att en f. d. bondestånds-representant från Skåne, hvars innebyggare ju alltid af öfra Sveriges folk, isynnerhet af Stockholms innevånare, anses stå på en lägre bildningsgrad, skall kunna bedöma det stora inflytande på nationens estetiska bildning och sedlighet, en Kongl. theater må antagas hafva framför enskildes theatrar. Jag förstår icke detta, men antager att, om theatern hade någon bildande förmåga, så skulle Stockholms theaterpublik ända från Gustaf Tredjes dagar vara så genomträngd af sannt, ädelt och moraliskt konstsinne, att sådana pjäser, som under sista riksdagen uppfördes för, som det sades, fulla hus, skulle vara omöjliga. Att de deremot voro möjliga, ja efterlängtrade, och att de åter och åter uppfördes, oaktadt tidningar af i öfrigt de mest motsatta åsigter voro alla ense om att fördöma dessa pjäsers moraliska värde, bevisar efter mitt förmenande, att det är folket som bildar theatern — och icke tvärtom — och att Kongl. Theatern affallit från sin ursprungliga bestämmelse att vara en moralisk och estetisk bildningsanstalt och blifvit en industriinrättning, som allt för mycket dukar under för frestelsen, att, liksom hvarje annat industriföretag, i främsta rummet se på inkomsterna.

Det är hufvudsakligen af detta skäl jag anser statsanslaget till ifrågavarande ändamål böra indragas, emedan det icke uppfyller hvad som dermed varit ursprungligen afsedt. Vidare anser jag detta anslag under nuvarande lagstiftning obehörigt. Näringsfrihetens grundsats är genom Svenska lagstiftningen längesedan erkänd och med den äfven förpligtelsen för hvarje medborgare att sig sjelf redeligen försörjda, icke blott hvad kläder och föda angår, utan äfven beträffande själsnjutningar eller nöjen. Jag vill lika litet förmena hufvudstadens som landsortstädernas innevånare att offra sin öfverflödiga tid och sina penningar på theatern, eller hvilka andra nöjen de finna för sig lämpliga; men jag vill, att de skola sjelfve betala sina nöjen, lika som sina öfriga lefnadsförnödenheter. Må de gerna njuta allt hvad de kunna af Riddar Blåskägg, Sköna Helena och öfriga deras vederlikar; men må de blott icke fordra, att Sveriges öfriga fyra millioner innebyggare skola till större eller mindre del bekosta dessa njutningar. Tusenden af dessa skattdragande räkna för en njutning att få äta barkbröd uppblandadt med hafremjöl, men hafva icke något ordinarie statsanslag att påräkna för befrämjande af ens detta nöje, må de då åtminstone blifva befriade från utgifter till ett theaterväsende, hvaraf de icke hafva ringaste gagn.

Jag vet alltför väl, att jag härmed gifvit mig in på ett mycket ömtåligt område. Ursprungliga förslaget om detta anslag har, om jag icke är allt för illa underrättad, blifvit framfödt inom högvördiga Preste-ståndet och, som det påstås, genom samma stånds kraftiga medverkan genomdrifvet; men då jag för min del icke kan finna det vara något synnerligen värderikt minne för Preste-ståndet, och då ståndet sjelft såsom sådant redan utgått från våra grundlagar, så synes det mig vara i sin ordning, att anslaget utstrykes från statsregleringen.

Statsverkets oundgängliga behof synes mig vara så stora, att Riksdagens hela uppfinningsförmåga nog torde få tagas i anspråk för att få dem alla tillfredsställda, och månet nödigt och mera ändamålsenligt anslag torde af brist på tillgångar vid innevarande riksmöte blifva nekadt; jag kan derföre icke se det anorlunda än som en erforderlig nödvändighet att inspara af de i den gamla goda tiden beviljade anslagen så mycket som sparas kan, och får derföre af nu anförda skäl vördsamt hemställa,

att Riksdagen måtte, för att användas till nyttigare ändamål, besluta indragning af alla de medel som från Statsverket för närvarande, i form af anslag, utgå till Kongl. Theaterns i hufvudstaden upprätthållande.

Om remiss till Höglofliga Stats-Utskottet anhålles.

Stockholm den 20 Januari 1868.

O. B. Olsson,
från Christianstads län.